

UMETNOST IN MEDIJI

2.predavanje: DRŽAVLJAN KANE
(1941) – NOVICE NA POHODU -
PASTIŠ

Državljan Kane

- 1941, ZDA
- Režija: Orson Welles
- VIR:
- Razumeti film (Gianetti, 2008)
- Pastiche (Dyer, 2007, str 1 – 51)

Analiza filma

- Orson Welles (1915 - 1985)
- FILM – dinamična interakcija različnih pomenskih sistemomov znotraj teksta
- Analiza tega filma je vodnik za sistematično analizo kateregakoli filma
- Razlika: zgodba - način pripovedi

Zgodba

- je življenjska zgodba vplivnega, protislovnega in spornega časopisnega magnata Charlesa Fosterja Kanea
- domneve, da je to igrana biografija dejanske osebe, brezobzirnega izdajateljskega barona Williama Randolfa Hearsta (1863 - 1951)

Način pripovedi

- Filmska govorica (écriture):
- Snemanje
- Montaža
- Zvok
- Igra
- Scenografija, maska, kostumi
- Zaplet: SUSPENZ (rožni popek)

Iskanje resnice

- Rožni popek – kaj to pomeni
- Filmske novice in pet pripovedovalcev pripoveduje isto zgodbo

Poanta

- Ni ene same resnice (kritika medijev – komu verjeti v svetu medijev)

Vednost in mediji

- Možnost različnih načinov pridobivanja vednosti in resnice
- problematičnost vednosti in resnice, ki jo posredujejo mediji
- Rezentirana s primerom informativnega filmskega prispevka „Novice na pohodu“ – „News on March“ na začetku filma Državljan Kane (1941)

Novice na pohodu

- Novice na pohodu – imitacija informativne oddaje
- Izmišljena
- Kombinirana z dejanskimi dogodki in osebami
- ...PASTIŠ

Pastiš

- KNJIGA: Richard Dyer, 2007, Pastiche, New York, Oxon: Routledge
- Pastiš – zavestna imitacija
- REMIX (Lessig, Kultura remixa) – ustvarjalna praksa
- NAJBOLJ POGOSTA PRAKSA SODOBNE POPULARNE KULTURE (povezuje medije in umetnost)

Nove tehnologije

- Množična reprodukcija
- Digitalna komunikacija
- Manovich – avtor kot DJ
- Deuze – novinar kot DJ

Dyer – vrste imitacije

CONCEALED		UNCONCEALED	
NOT TEXTUALLY SIGNALLED		TEXTUALLY SIGNALLED	
EVALUATIVELY OPEN			EVALUATIVELY PREDETERMINED
plagiarism	copies	pastiche	emulation homage
fake forgery hoax	versions		travesty burlesque mock epic
	genre		parody

Parodija

- Izvor - Grčija
- Veliko posnemovalnih praks označimo kot parodijo
- „pastiš je imitacija brez satire“
- Parodije v informativnih oddajah: PDN News (Slovenija 2007), On the Hour (BBC 1991-1992), The Daily Show (1996-danes, ZDA), This Hour (Kanada, 1993-danes), Onion (internet, 1998-danes)

Orson Welles

- Obstajajo tudi NE-PARODIČNE imitacije novic
- Radijska igra Vojna svetov (Orson Welles, 30.10.1938) – posebna poročila o izkrcanju Marsovcev pri Grover's Mills v New Jerseyu – s tem Welles zaslovel
- Povezava na posnetek radijske igre:
- http://www.openculture.com/2009/12/orson_welles_vintage_radio.html

Ozadje

- Orson Welles 1938 ustanovil Mercury, gledališče na radijskih valovih (*The Mercury Theatre on the Air*), program namenjen predvajanju dramskih produkcij na ameriškem radiu (1938 – 1941).
- Predvajali igro *Vojna svetov* (*The War of the Worlds*), ob kateri mnogi Američani verjeli, da so njihovo domovino napadli Marsovci.
- Produkcija danes legendarna, temeljila na znanstveno fantastičnem romanu pisatelja H.G. Welleesa z istim naslovom.

film

- Novice na pohodu (News On March, film v filmu Citizen Kane, 1941)
- Referenca – March on Time/Pohod časa (1935-1951)

vprašanje

Je ta film v filmu parodija – očitna, tekstovno označena, in vrednostno vnaprej določena imitacija (kot The Onion)?

Ali pastiš, torej, očitna in tekstovno označena, a vrednostno nedoločena imitacija (podobno kot Vojna svetov)?

Natančen posnetek

- Novice na pohodu – natančno podvaja Pohod časa:
- Dolžina, grafični elementi
- - poustvarjeni prizori, inscenacije (na posnetku Kane s Hitlerjem)
- Vizualna kakovost – grobo zrnata, kamera v roki
- Montaža – poseben montažer; zvok; glas napovedovalca

Novice na pohodu bile v vseh pogledih take kot Pohod časa, le da očitno niso bile to.

Novice na pohodu razlikuje od parodij, pa tudi od Vojne svetov - ne uporabljajo oblike filmske novice za ustvarjanje vtisa neposrednosti, pač pa zaradi širše igre z možnostmi resnice in vednosti (tema Državljana Kanea)

Struktura

- To že drugi pastiš v filmu
- Sledijo razlage – da bi našli resnico izza popačenj in retorike Novic na pohodu
- Cvetni popek – pove vse in nič
- Novice na pohodu – enako kot spomin prijateljev – OMEJENE KOT VIR VEDNOSTI
- Film Državljan Kane – analizira prakse medijev

Ni parodija

- Parodija predpostavlja položaj, ki je zunaj, kjer je mogoče z gotovostjo soditi in vedeti.
- Film Državljan Kane pa je ves čas notri, znotraj problema sodbe in vednosti, pripravljen, da prizna, da nima vseh odgovorov.